Širjenje plemenskega materiala

Je plemenski podmladek enake kakovosti?

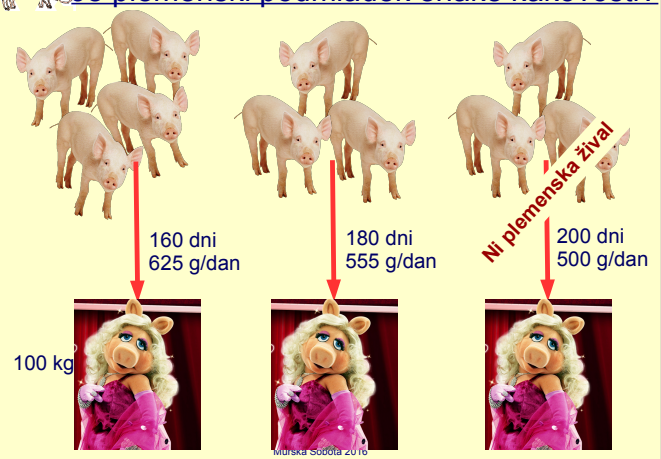

Pogoji za plemensko žival

- Nadpovprečna skupna plemenska vrednost
- Sprejemljiva zunanjost (konstitucija)
- Nadpovprečna prireja, ker bi sicer
  - Imela nezadovoljiv razvoj
  - Bila slaba mati
  - In imela slabe potomce

Mladico z manj kot < 550 g/dan ne glede na AGV
- Ne obdržimo zase
- Ne darujemo prijatelju
- Ne prodamo niti največjemu sovražniku

!

Kako preprečiti slabo rast?

- Vzreja plemenskega podmladka ni pitanje!
- Malo več prostora, več svobode
- Malo več svežega zraka
- Malo več zdravja
  - karantena, ko ni problemov »po papirjih«
  - drugače pa sploh ne kupim
- Malo slame
- Malo več občudovanja
- Malo več in boljše krme

Način prodaje

- ~~Na kmetiji z dvorišča~~
- ~~Mačka v žaklju~~
- Ponudimo prevoz
- Prodajno mesto na dvorišču

Selekcijska piramida I

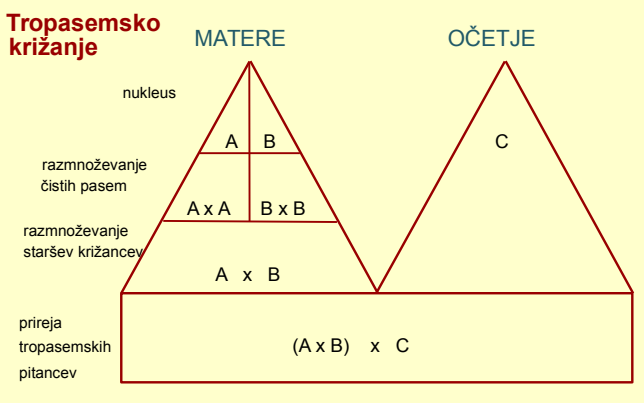

Selekcijska piramida II

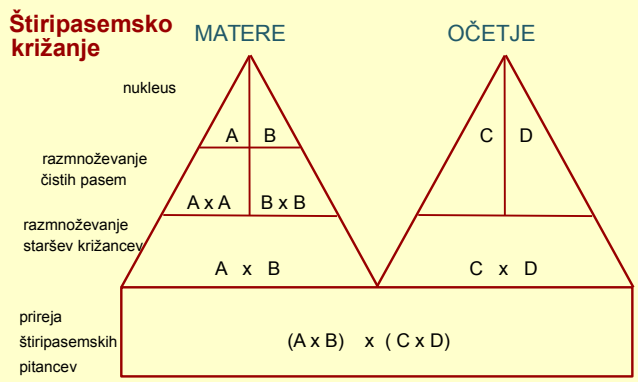

Tropasemski hibrid 1244 v kmečki reji

Vloga nukleusa

- Selekcija prašičev čistih pasem **D, DO**
  - Preizkus in odbira mladic
  - Preizkus in odbira merjascev
  - Preverjanje kakovosti plemenskih živali
  - Ohranjanje genetske raznovrstnosti
  - Preizkus uvoženih živali
  - Zagotavlja obnovo plemenske črede
    - na osemenjevalnih središčih in v svojih čredah (**D, DO**)
    - na vzrejnih središčih (**R** ali več)
    - ostali rejci – pripustne postaje, redni kupci (**P** ali več)
    - občasni padalci – kar ostane

Krojenje plemenskega podmladka

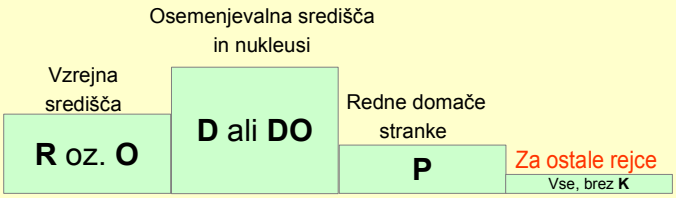

Porazdelitev plemenskih vrednosti

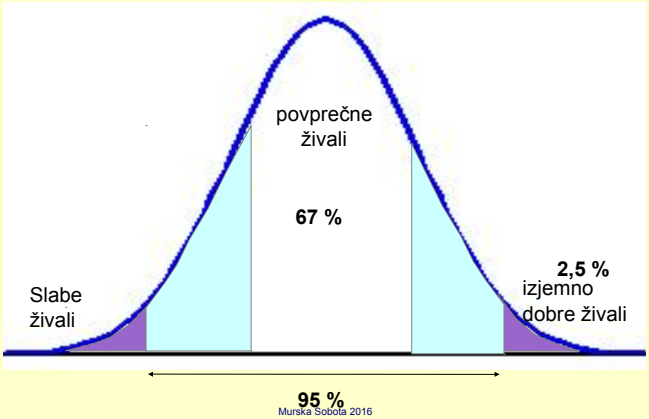

Izračunajmo potreben obseg

- Rabimo 20 mladih merjascev
- Izločitve zaradi zunanjosti: npr. 15 %
- Odbrati moramo 23,5 oz. 24 merjascev

Delež odbranih	Min. število ob naselitvi	Intenzivnost	Povprečje staršev	Genetski napredek
2,5 %	960	2,338	116	35
5,0 %	480	2,063	103	31
10,0 %	240	1,755	88	26
25,0 %	96	1,271	64	19
50,0 %	48	0,798	40	12

D

… preostalo za prodajo

Delež odbranih	Min. število ob naselitvi	D	Naj 10 %	Naj 25 %	Naj 50 %	<X
2,5 %	960	24	+72	+144	+240	**480**
5,0 %	480	24	+24	+72	+120	**240**
10,0 %	240	24	+0	+36	+60	**120**
25,0 %	96	24	+0	+0	+24	**48**
50,0 %	48	24	+0	+0	+0	**24**

Poti prenosa

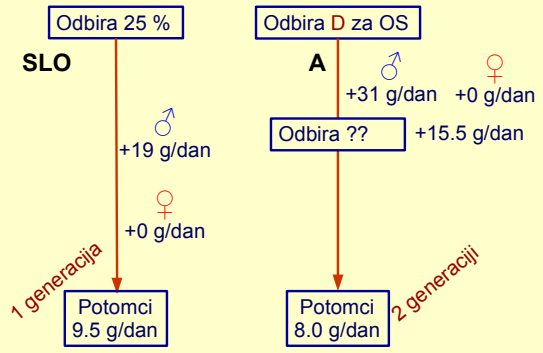

Vzrejna središča

- Vzreja hibrida 12
  - Ni vzreje merjascev
  - Ne vzrejajo čistopasemskih živali
  - Vzrejajo hibridne svinje (tudi hibridnih merjascev)

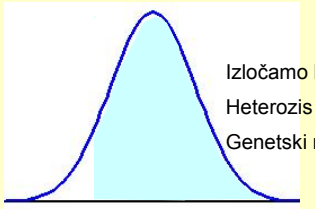

Izločamo le najslabše po PV, zunanjosti

Heterozis pri plodnosti, preživetju ...

Genetski napredek le “razmnožujemo” in prena

Preveritev genetskega napredka

- Spremljanje rezultatov prireje na kmetijah, ki vzrejajo pujske za pitajo in/ali pitajo
  - Plodnost na vzorčnih kmetijah
  - (Pitovne lastnosti)
  - Lastnosti na liniji klanja
- Kmetije na produkcijskem nivoju
  - Niso vključene v kontrolo prireje
  - Odbirajo med pitankami
  - Kupujejo iz drugih programov

Rezultati prireje

! Različna okolja

Izvor	Gen. svinje	Štev. gnezd	Štev. pujskov v gnezdu rojeni	živor.	odst.	Delež (%) mrt.	izgub
SLO	11	1220	12,08	11,06	9,43	8[illegible]	14,7
	22	390	11,66	10,79	9,06	7[illegible]	16,1
	3[illegible]	3[illegible]67	12,18	11,24	9,86	7,7	12,3
	21	209	12,36	11,79	10,3[illegible]	4,6	12,0
	00	**266**	**11,41**	**10,28**	**8,85**	**9,9**	**13,9**
Tuj	22	516	11,90	10,48	9,14	11,9	12,8
	21	148	12,74	12,01	10,78	5,7	10,2

Nularce!

Izgube!

Rezultati iz ene reje

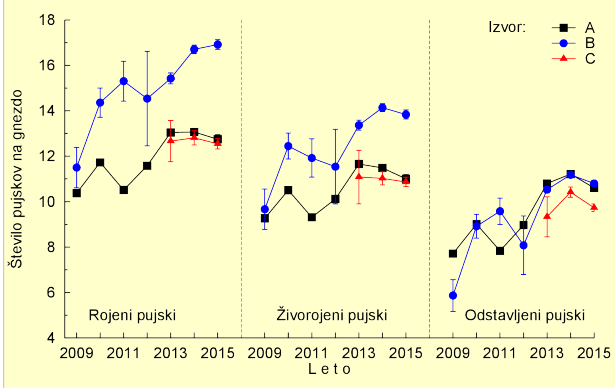

Ozko grlo populacije

> 2015

100 plemenskih svinj

2015

Šest sestra + 1 merjasec

2016

~ 26 ženskih živali

Vloga pasem v selekcijski piramidi

Maternalne pasme

♀A ♂B

- Slovenska landrace – linija 11 (= Švedska landrace)
- Slovenski veliki beli prašič (= Large white)

Terminalne (očetovske) pasme

♂C ♂D

- Slovenska landrace – linija 55 (= Nemška landrace)
- Pietrain
- Duroc

- tropasemsko nekontinuirano križanje

♀A x ♂B

♀AB x ♂C

- Plodnost svinj + rast + mesnatost
- Heterozis pri plodnosti samic F1
- Povečana vitalnost pitancev
- Dobra izenačenost pitancev
- 50% genov terminalne pasme
- Večja populacija pasme A
- Intenzivnejša selekcija pasme A?

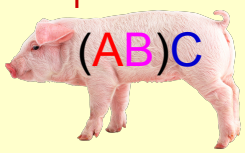

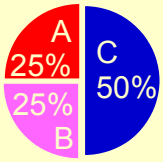

- štiripasemsko nekontinuirano križanje

♀A x ♂B

♀C x ♂D

♀AB x ♂CD

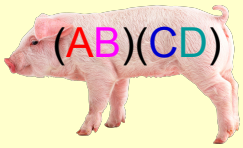

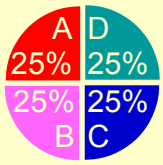

Odbira med pitanci, vzreja doma

= nularce

Razmnoževanje staršev križancev?

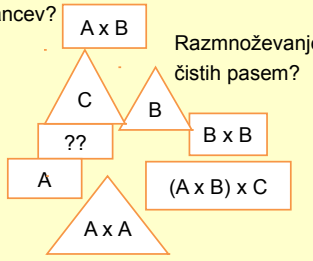

Razmnoževanje čistih pasem?

Proizvodnja pitancev?

Nukleus?

Prašiči iz nenačrtnih parjenj

Zaključki

- Prodaja samo dobrih živali
  - Lahko jih »sortiramo« po rejcih glede na pogoje
- Doma ne obdržimo slabših živali
- Kupci s kontrolo prireje dajo pomembne
  - povratne informacije o kakovosti plemenskega podmladka
  - preizkus v pogojih reje
- Skupna plemenska vrednost NUJNA, a ne zadošča
- Promocija
  - rejskega programa in
  - Njegovih produktov